

Velkomsttale

Kære Esben, kære gæster, repræsentantskabsmedlemmer, bestyrelsesmedlemmer og medlemmer af sekretariatet.

Velkommen til denne reception, som vi har inviteret til i anledning af, at vi om lidt skal overrække årets Liv&Død Pris 2024. Mit navn er Michael Hviid Jacobsen. Som formand for Landsforeningen Liv&Død vil jeg på bestyrelsens vegne gerne takke jer alle for, at I fandt tid til at komme her i dag og fejre årets modtager af Liv&Død Prisen. Vi er sikre på, at vi får en hyggelig eftermiddag og sammen får fejret årets prismodtager.

Som nogle af jer måske har bemærket, så har de fysiske rammer for prisoverrækkelsen ændret sig. Siden 2011, hvor vi for første gang overrakte Liv&Død Prisen, afholdt vi traditionen tro vores reception i vores lokaler på Nikolaj Plads 27. Men 2023 blev det sidste år, hvor lokalerne på Nikolaj Plads blev brugt til dette formål. I maj måned i år rev vi nemlig teltpælene til vores forening op og flyttede til Bispebjerg. Med mere end 100 års erfaring som forening i indre København var forandringen stor, men vi så mest af alt frem til at træde ind på et nyt territorium – selvom det i virkeligheden ikke var helt så nyt og ukendt, som man skulle tro.

Vores forenings historie har nemlig en stærk tilknytning til Bispebjerg. Vi er en del af den tidligere 'Dansk Ligbrændingsforening', som var med til at legalisere kremering i Danmark fra slutningen af 1800-tallet. Vi etablerede i den forbindelse bl.a. Bispebjerg Krematorium i 1908, der i dag er kendt som det smukke Dansekapel. Desuden er vores stifter Ferdinand Levinsons urne opbevaret i urnehallen på Bispebjerg Kirkegård.

Flytningen til Bispebjerg har derfor ikke bare været en fysisk forandring,

men en symbolsk ny begyndelse for Landsforeningen Liv&Død. Den har givet os mulighed for at fortsætte vores arbejde i et nyt, spændende miljø med stor historisk betydning for vores forening. Bispebjergs rige historie og kulturelle mangfoldighed åbner døren for os til at nå ud til en bredere befolkning og facilitere flere meningsfulde samtaler om døden.

Men som følge af vores flytning måtte vi også sige farvel til vores udstillingssted – Funebariet. Funebariet var en vigtig del af vores arbejde for at starte den gode samtale om døden. Her havde vi særudstillinger, der belyste specifikke områder om døden såsom sorg, ritualer og selvmord. Derudover havde vi vores faste udstilling, hvor vi gennem årene viste en masse forskellige grupper rundt. Gennem fem rum blev de budt ind til dialog om nogle af de mange facetter, som døden rummer. Vi oplevede stor efterspørgsel fra hele landet og særligt fra sundhedsfaglige uddannelser, konfirmandhold og skoler.

Det var med denne erfaring i bagagen, at vi den 2. september i år åbnede dørene for en midlertidig udstilling i urnehallen på Bispebjerg Kirkegård, kaldet Funebarium. Her ville vi på ny vise, hvordan man ved hjælp af forskellige genstande og andre virkemidler kan skabe et rum for refleksion, hvor samtalen om døden måske bliver en smule lettere. Og ligesom i Funebariet, så var der i vores midlertidige udstilling også efterspørgsel på rundvisninger.

For os afspejler det tydeligt et stort ønske om at tage hul på samtalen om døden og mødes i de rette rammer for at få sat ord på og blive klogere på et for mange svært emne.

Vi håber, at I vil benytte dagens glædelige anledning til at besøge urnehallen og vores udstilling, Funebarium. Den ligger kun et stenkast herfra.

Til trods for store forandringer er vores fokus i Landsforeningen Liv&Død stadigvæk uændret. Det centrale element i vores arbejde er stadigvæk samtalen og det at kunne tale om døden, da vi ser det som et redskab til bedre at kunne leve med den. Og det at blive bedre til at tale om og leve med døden leder mig nu til dagens prisoverrækkelse. Men inden da, lad os tage en velkomstskål.

Prisoverrækkelsestale

Det er i år 14. gang, at Liv&Død Prisen uddeles. Med andre ord, så er det en glædelig årligt tilbagevendende begivenhed, ja ligefrem en stående tradition, som vi altid ser meget frem til. I Landsforeningen Liv&Død arbejder vi for en værdig afsked med livet, for at nedbryde tabuet om døden og for at starte samtaler om døden. For os ligger Liv&Død Prisen i naturlig forlængelse af dette arbejde, og samtidig opfatter vi prisen som en mulighed for at skabe opmærksomhed om personer eller organisationer, der på den ene eller anden måde er med til at løfte denne opgave. Samtidig lærer vi også gennem alle de indstillinger til prisen, som vi modtager, nye initiativer og drivkræfter at kende.

Hvert eneste år bliver vi mindet om, hvor mange fantastiske projekter, der findes derude, som sætter døden på dagsordenen. Blandt de tidligere vindere er der både privatpersoner, organisationer, kunstnere, praktikere, frivillige, forskere, journalister – og mange andre.

Prisen er blandt andet blevet tildelt Kristeligt Dagblad for deres aftabuering af døden gennem deres artikler, Landsforeningen Spædbarnsdød for deres arbejde med at hjælpe familier, der har mistet et spædbarn, og fotograf Klaus Bo for sine fantastiske billeder af døderitualer fra rundt omkring i verden. Sidste år gik prisen til de frivillige i Røde Kors

og Ældre Sagens vågetjenester for deres mangeårige og vedholdende arbejde for at hjælpe og støtte døende og deres pårørende.

Ligesom de tidligere vindere spreder sig bredt over feltet, har vi også i år været positivt overraskede over forskelligheden i de indstillinger, vi har modtaget – og ikke mindst omfanget af dem. Jeg kan løfte sløret for, at vi i år har modtaget 36 indstillinger fordelt på 27 kandidater. Der har derfor traditionen tro været hård konkurrence om prisen.

Og lad os nu vende blikket mod modtageren af Liv&Død Prisen 2024.

I år går Liv&Død Prisen til en person, der om nogen har været med til at sætte døden på dagsordenen. En person, der har udnyttet det potentiale, der er forbundet med det at være en offentlig person, og som har brugt sit talerør til at bryde med noget af den tavshed, der findes omkring død og uhelbredelig sygdom.

Liv&Død Prisen 2024 går til dig, Esben Dalgaard, for at have givet en menneskelig stemme til en ellers skræmmende og ofte undgået del af livet: alvorlig sygdom og døden. I 2021 fik du konstateret uhelbredelig modermærkekræft – en skæbne, som du desværre deler med mange andre danskere. Hver tredje dansker rammes af kræft, inden de fylder 75, og over 380.000 danskere lever med eller efter en kræftsygdom i dag. Når et menneske rammes af kræft eller alvorlig sygdom, så rammes hele familien og de resterende pårørende. Men selvom kræft er en sygdom, som de fleste vil komme i berøring med i løbet af deres liv, er den stadig ofte omgivet af tavshed og berøringsangst. Det er ikke noget, vi har lyst til at tale om, måske mest af alt, fordi vi er så bange for, at den ikke bare rammer 'naboen', men på et tidspunkt også os selv og vores kære.

Ved at dele din personlige rejse med uhelbredelig kræft har du Esben bidraget til at nedbryde nogle af de barrierer og noget af den tavshed, som

mange oplever, når de konfronteres med deres egen eller en elskets dødelighed. Din åbenhed har været med til at skabe en større forståelse for, hvordan det er at leve med bevidstheden om, at man kun har begrænset tid her på jorden. Din historie har været et spejl for mange af de danskere, hvis liv er præget af alvorlig sygdom og det virvar af tanker og følelser, som aktualiseres heraf. Og for nogle af dem, som ikke er i berøring med sygdom, har din historie været et vindue ind til en verden, som de ikke har været oplyst om før.

Din evne til og interesse for at dele din egen historie har været med til at gøre det mere acceptabelt at tale om døden i en bredere offentlig sammenhæng. Ved at deltage i alt fra tv-programmer til podcasts, ved at skrive bøger og holde foredrag har du formået at bringe samtalen om døden og vores frygt for og afstand til den ud af mørket og ind i dagligstuerne.

Du har med din fortælling vist, at der er et behov for større empati, bedre kommunikation og mere åbenhed i samtaler om døden. Ved at vise, at det er muligt at leve et meningsfuldt liv, selv i skyggen af en uhelbredelig diagnose, har du også inspireret mange til at værdsætte livet og de relationer, der virkelig betyder noget.

Kort sagt har du, Esben Dalgaard, med dit mod og din ærlighed skabt en dyb og varig påvirkning, der har hjulpet til at normalisere samtalen om døden. Dit arbejde i den forbindelse har gjort en forskel ved at give mennesker en bedre forståelse for, hvad det vil sige at leve med døden som følgesvend, og hvordan vi bedst kan støtte hinanden i den rejse. Og for det fortjener du uden tvivl både stor tak og ligeledes Liv&Død Prisen 2024.

Hjerteligt tillykke med prisen og stor tak for din stemme.